

Charlotte Perkins-Gilman.

Af Rosika Schwimmer, Budapest.

Der findes vel intet dannet Menneske, for hvem Navnet Marx er fremmed. Og ligesaa utænkkelig er en Socialdemokrat, der ikke skulde vide, hvad hans Parti skylder sin største Teoretiker. I Modsætning hertil er det et Armodsbævis for den internationale Kvindebevægelse, at den endnu ikke har hjulpet sin største Teoretiker til en lignende Anseelse, ja at den ikke engang indenfor sine egne Rækker tilstrækkelig har forstaaet at skatte Charlotte Perkins-Gilmans Betydning.

Hvis det her drejede sig om Mangel paa Værdsættelse af en af vor Tids betydeligste Kvinder, kunde man indskrænke sig til at beklage denne Kendsgerning. Men da denne Mangel er forbundet med Ukendskab til, hvad Charlotte Perkins-Gilmans Værker og Livsgerning betyder for Kvindebevægelsen, maa vi snarest raade Bod derpaa.

Charlotte Perkins-Gilman er Legemliggørelsen af vor Tids ædleste Menneske-

type. Hun stammer fra en Familie, i hvilken storslaaet social Virksomhed er Tradition. Foruden hendes Grandtante, Harriet Beecher-Stowe, den store Forkæmper for Slavernes Frigørelse, opviser hendes Familie en Række Personligheder, der havde Mod, Begejstring og Kraft til ikke alene at følge Udviklingen, men til at bane Vej for den.

Selv viste hun allerede som Student ualmindelig Begavelse. Hun vandt ved en nationaløkonomisk Afhandling en meget omstridt Universitetspris. Efter i nogle Aar at have levet i et Chicago Settlement og saaledes faaet Indblik i det praktiske Liv, ofrede hun sig udelukkende for Studiet af sociale Tilstande. For en Afhandling om »Arbejderbevægelsen« fik hun en Guldmedalje af et af Amerikas Fagforbund.

I en Række Digte viste hun sig som kunstnerisk Mester i sit Sprog, og som Taler blev hun hurtigt stillet i første Række af hine Benaadede, hvem det er givet paa Ordets Vinger at løfte deres Tilhørere til de højeste Regioner af social Begejstring. I sit uvurderlige Værk »Women and Economics« *) skænkede hun Kvindebevægelsen Nøglen til mange forhen gaadefulde Fremtoninger i det menneskelige Liv og viste samtidig Vejen til Løsning af mange hidtil tilsyneladende uløselige Problemer. Bogen er den social-biologiske Fremstilling af den unaturlige Sammenblanding af økonomiske og seksuelle Forhold, der ganske vist har ført til en Humanisering af den mandlige Del af Menneskeslægten, men som nu paa Grund af vor Tids tekniske Udvikling har fremkaldt slægtsskadelig Overdrivelse.

»Women and Economics« er udkommen i Oversættelse paa Svensk, Tysk, Hollandsk, Fransk, Italiensk, Jiddisch (tysk-jødisk) og Japansk. Denne Bog bliver ligesom »Home« **) benyttet som sociologisk og økonomisk Lærebog i amerikanske højere Lærestalter.

I Europa lærte man Mrs. Perkins-Gilman (dengang Charlotte Perkins-Stetson) at kende paa Kongressen i London 1899,

*) »Kvinder og Økonomi«.

**) »Hjemmet«.